

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl., 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sistem de prigoniri.

Prigonirile cele mai crâncene s'au pornit asupra învățătorilor noștri sub cuvânt, că ei agităză contra statului, agităză contra națiunei magiare, că ei provôcă la ură contra acestei națiuni.

Basa acestei prigoniri se află în cele formale codificate în articolul de lege XXVI din 1893 acolo e codificată direcțiunea contra statului.

Încă în tômpa anului 1892 când actuala lege era numai proiect diarul nostru s'a ocupat cu acel proiect în mai mulți articoli, și a fost unic el în presa română, care a supus proiectul unui studiu amănunțit, chemând asupra lui atențiunea învățătorilor mai ales, căci ascuțișul contra lor era îndreptat.

Am susținut că ameliorarea dotațiunei învățătorilor e numai pretece, dar nu pretece bine sunătoriu, scopul proiectului este, ca disciplinarea învățătorilor să vină în mâna guvernului.

Concluziunea finală a fost, că această lovitură în scôilele nôstre va fi cea mai mare din câte ni s'au dat până acumă, că învățătorii noștri sunt danți pradă volniciei organiei dela administrațiune, volniciei guvernului, că acestia maltratați, și în cele din urmă amenințați în esistența lor pot deveni agenți provocatori în sinul poporului român.

Casul din urmă l'am rezervat pentru cei slabi de inger, și deja avem și de acestia.

Avem tristă datorință să constatăm, că prevederile nôstre s'au împlinit.

Fatalele dispozițiuni din articolul de lege XXVI din 1893 culminează în luarea de măsuri drastice cu privire la disciplinarea învățătorilor pentru delictul de direcțiune contra statului.

Am aflat în lege o dispozițiune care ni se părea că va putea fi aplicată în favorul învățătorilor noștri. Disciplinarea trebuie să o cêră minis-

trul de culte, și am dîs că aici putem avé ôre-care garanție. Furia șovinismului actual nu se va descărca cu atâta ușurință asupra învățătorilor noștri, sistemul de prigoniri se va împedeca la ministrul de culte, care va cumpani bine lucrurile, înainte de a pune procesul în curgere.

Speranța această însă ne-a îngelat, căci ministrul a trecut chiar și peste dispozițiunile legii, anume cere și mai multe, decât lege.

Să privim lucrurile în practică. Organele dela administrațiune denunță guvernului pe cutare învățătoriu român cu uneltiri contra integrității statului.

Guvernul fără a mai lua alte informațiuni în causa, provôcă autoritățile bisericesci, ca ele să suspendeze pe învățătorii din cestiune dela oficiu și beneficiu și apoi după suspensiunea făcută, să cerceteze afacerea, se dispună după cum va afla de cuviință, și să raporteze ministrului.

Intre împregiurări normale suspensiunea se face numai în casurile cele mai grave, când funcționarea respectivului învățătoriu e iminent pericol. Altcum se dă curs liber cercetărei, și numai după ce sunt adunate motivele vine aplicată pedepsa gravă legată de suspensiune.

Ne putem închipui multe multe, cari se vor fi aducând asupra învățătorilor.

Cutare e acusat, că acum 10 ani a fost colector de dare, și nu a manipulat bine cu banii. Se pune în curgere cercetarea, chemată să facă lumină. Cestiunea se învêrte în jurul de 20 fl. se dîcem. Învățătoriu susține, că aici e numai o mistificare, de ôre-ce banii sunt bine administrați. Notariul comunal afirmă contrariul. Guvernul e chemat să facă lămură. Guvernul însă pretinde suspensiunea învățătorului, căci veți Dîmne e pericolul în mora. Învățătoriu trebuie stigmatizat, apoi rezultatul cercetărei pôte să fie în favorul lui, acesta nu împurtă.

Acest închipuit cas concret e însă unul dintre cele mai mici.

Pot fi altele și mai pronunciate.

Cutare învățătoriu e acusat că în o societate a vorbit cuvinte asupra unguirilor, și a spus ômenilor, că ađi mâne e gata cu lumea unguirică, e gata cu domnia lor.

Se pune la cale cercetarea criminală, guvernul însă cere din capul locului suspensiunea.

Să ne închipuim și alte casuri din viața scolară. Cutare învățătoriu e acusat, că în scôlă cu elevi cântă cântece „de stat răsturnătoare”, ca să felosim topica proprie a limbei unguiresci.

Guvernul cere cercetare, dar mai întâiu să premêrgă suspensiunea învățătorului dela oficiu și beneficiu.

Elevii în scôlă scriu și pcesii. Se denunță guvernului acest cas gozav de agitațiune. Fără a indica prozav scrie, guvernul cere suspensiunea învățătorului, și cercetarea asupra acelei crime.

Vor mai fi pôte și alte casuri, despre cari însă acum nu mai vorbim.

În procedura guvernului vedem noi sistem de persecuțiune și totala lipsă de respect față cu autoritățile bisericesci.

Dacă pentru asemenea lucruri de puțină publică importanță se procede îndată cu suspensiune, dacă cântările nôstre, dacă decopierea prescrișelor nôstre sunt considerate ca agitațiune contra statului, atunci dascălii noștri ce vor mai avé să facă în scôlă, ca în ochii micelor organe din comune și din comitate se nu trecă de agitatori.

Sistemul de persecuțiune în cele din urmă degenerază în totala lipsă de respect față cu autoritățile bisericesci, cari treb cu închidă ochii, și spre rușinea vécului se devină pîrcălabul, organul esecutiv, cel mai de rënd organ esecutiv, al guvernului.

Biserica noastră este o corporațiune morală, cu specială misiune civilisatorică și moralisătoare. Ca cor-

porațiune autonomă ea și are normativele sale, după cari trebuie să se îndrepteze toate acțiunile ei.

În sensul normativelor din biserică, sentența criminală intrată în putere de lege formeză delict disciplinarii, și forul competent are a urma și din partea sa spre a pedepsi bisericesc pe cei ce au venit în conflict cu legile civile.

Este deci o adevărată insultă, când se cere ca biserica să aplice pedepse în contra normativelor sale, fără a-i fi cunoscute delicturile celui învinovătit, mai mult fără a fi fost constată în calea procesului acele delicturi.

Ne închipuim cazul, că cel învinovătit, nu se află și vinovat, în acel cas biserica ar veni în conflict cu moralul creștinesc, pedepsind pe un om, fără a-i face judecată în ordine.

Altcum noi din respect cătră sănțenia legii nu cerem nime să vatăme moralul public, cu atât mai tare ne dore, când vedem, că o cere acesta dela biserică.

Ne închipuim până la ce grad pôte merge sistemul de persecuțiune în materie de politică.

Ce va fi de învățătorii noștri, când vor veni să-și exerciteze drepturile politice, și vor vota contra guvernului?

Ne înfiorăm, când cugetăm la persecuțiunile ce vor veni atunci asupra învățătorilor noștri.

Revista politică.

Chinezilor le-a succés, să facă în Rusia un împrumut de 400 milioane de tranci. Multe diare esplică împrumutarea, că guvernul Chinei nu a făcut apel la băncile Chinei, ci la ale Rusiei prin faptul că acesta din urmă a dezvoltat de un secol și mai bine o activitate laudabilă în Orientul îndepărtat atât din punct de vedere economic cât și politic și militar. Să dîce, că acest împrumut l'a făcut gu-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

Așa cât greșala lor în veci nu li se va mai pomeni, și înainte aduce, ce va trece întru zăuitare și întru nebagărea de sémă, și îndatăși cum se vor ivi la locurile cele numite, fără aici o sudalmă, și socotélă sau întărdiere, și fricoșare, vor fi primiți, și în slujba sa cea mai dinainte aședăți și puși, fapta lor, și greșala nici odată nu li se va arunca în ochi, ce tôte cele, cu modrul arêtat vor trece întru vecinica nepomenire; Așa dară voi tuși cari ați fugit dela regementurile vôte, slobod, și fără aici o frică de podêpsă între vremea cea hotărită, vê puteți înainte arêta, măcar aicea în țara moștenitoare, măcar afară la solii noștri și la alte deregătorii ale nôstre care s'ar afla acolo. Așa și voi cari n'ați mai fi în stare mai încolo slujba ostășască în regementurile împărătesci a o face, fără aici o frică vê puteți întorce, și și după acesta în părțile cele stăpânitoare a mării sale slobod a lăcu și a viețui.

Spre mai mare dară încredințarea vôtei cum că aceste tôte, așa vor fi, și așa se vor împlini precum mai însus s'au milostivit mărirea în împărătescă a hotări, étă, și generalilor, și oberșterilor, și la tôte alte tisturi se poruncesce, ca să fie despre partea sa fôrte tare luătoriu de sémă, și tôte punctumu-

trul de culte, și am dîs că aici putem avé ôre-care garanție. Furia șovinismului actual nu se va descărca cu atâta ușurință asupra învățătorilor noștri, sistemul de prigoniri se va împedeca la ministrul de culte, care va cumpani bine lucrurile, înainte de a pune procesul în curgere.

Și precum s'au întru un chip ceia ce se vor întorce și înainte se vor arêta, de mila și ertarea cea împărătescă mai sus pomenită se vor împărtași. Așa aceia cari vor rămânea vremea hotărită întru calcarea jurământului său, și nu se vor sili a se învrednici de rodul milii cei împărătesci, nici odată mai mult nepedepsiți nu se vor primi la regementurile sale, și de ertarea cea de obște nu vor avé parte ce măcar când fiind aflați, și prinși după dreptate articulușului a legilor ceor cătănesci chiar așa, ca și aceia. cari ar îndrăsnii după sorocul acestui patent a fugi, fără tótă mila, și ușorarea, fôrte tare vor fi pedepsiți.

Așa dară tot însuși, pentru înstreinarea tuturor nenorocirilor dela sine, dator este această poruncă a o împlini și a o pădi. S'au dat în Viena, în diua cea dintăiu a lu Noemvrie anul Domnului 1792.

Grof Balis Mihail. (L. S.)

Prin preaosfințită mărirea împărătescă, și apostolică, crăescă.

În anul și diua mai sus pomenită.

Șloisnic Iacob.

7917. 1792.

Copie,

a cărții domnesci cei poruncitoare la Bătași plauritor și la județele mai jos înseminate, trimisă.

Sluga domnii mele Bătaș din Plaiu cu cutarea își facem domnia mea în sciră cum pentru bărsani tușueni ce vin cu oile lor în hrană în pășunea în pământul țerii domnii mele, măcar că aveți poruncile domnii mele, date mai dinainte strășnice spre a pădi dreptatea lor întru tôte după ponturile domnii mele, dară pentru ca nu care cumvași vre-un dăn boi batașilor ôre la scoborirea lor în țară cu vitele lor la întorcere să vê cutezați în vre-un fel de chip ale face în potrivă vre-o supêrare. Eată de iznov întărim poruncile ce sunt date pentru dînșii, vê poruncim strășnic ca fôrte să vê feriți de cea mai mică și cât de puțină cerere, și supêrare în potrivă dreptatea lor întru tôte să fie feriți și, bine ocrotiți; pentrucă ori multă ori cât de puțină de vor fi superați de cinevași în potrivă ponturilor, pine să sciți, că ael vâmaș, sau ori ce slujbaș chiar acolo în Plaiu va cerca cea mai grea pedêpsă a domnii mele pentru pildă tuturor în saam recoh Gvin. S'au dat în Bucuresci în luna lui Septembrie în 29 de Iuliu 1792.

Ioan Mihail Constandin,
suțul voevod n Gpdnă Zemlu Blășcon.
(V. a urma.)

vernul Chinei ca să plătească mai întâi Iapanului despăgubirile de război apoi cu ce va rămânea să-și organizeze armata ridicându-o la un nivel mai superior. Nu mai încapă însă că tristește experiențe, cari le-au făcut chinezii în timpul din urmă li vor sili să introducă mai multă cultură în țara lor spărgând pînă pentru totdeauna zidul chinezesc, cari i a separat și i separă de popoarele civilizate. Războiul din urmă dintre chinezi și japonezi este încă o dovadă vie ce mare putere este cultura la un popor, fie acela și mai puțin numeros.

* * *

După ce au atras reprezentanții puterilor mari atențiunea guvernului bulgăresc asupra activității revoluționare a emigraților macedoneni în Bulgaria, care a provocat apoi ivirea mai multor bande revoluționare pe teritoriul turcesc, guvernul Bulgariei a adresat un circular către agenții diplomatici ai acestor puteri cu scop, ca să lămurască politica și atitudinea lor față cu bulgarii emigrați din Turcia.

Acest circular constată, că relațiile dintre Bulgaria și Turcia până la izbucnirea incidentului armean au fost dintre cele mai amicale. În Bulgaria a fost o liniște perfectă. Din cauză că mișcarea armeană a deșeptat simpatiile puterilor mari, au voit emigrații macedoneni în Bulgaria să atragă atențiunea acestor puteri asupra necesității de a se introduce reforme și în provinciile europene ale imperiului turcesc. Legile țării nu au dat motiv guvernului bulgar, ca să pășiască contra acestei mișcări curat morale. Ar fi fost chiar și periculos ca să iai o poziție ostilă față cu agitațiunea aceea deschisă, pentru că aceasta se prefăcea de sigur atunci într-o agitație ascunsă. Guvernul bulgar și-a ținut de datorință să influențeze cu mijloace morale și să ia cele mai potrivite dispoziții la graniță. El contestă scirea, că au trecut bande înarmate din Bulgaria în Macedonia. Circularul se termină dând expresie speranței, că puterile mari vor găsi mijloace, să liniștescă inimele oamenilor din provinciile europene ale Turciei, cum au găsit astfel de mijloace și pentru Turcia.

* * *

Ear cu privire la cestiunea macedonenă, ziarul „Timpul” face următoarele aprecieri:

„Scirile ziarelor din străinătate asupra celor ce se petrec în Macedonia, au avut zilele trecute un caracter îngrijitor. Nu am crezut și nu credem că așa să fie adevărul, suntem convinși că pretinsa agitare din Macedonia nu are nici o însemnatate și că nu este decât un fel de spăietore pentru a se obține ore-care concesiuni, acum când chestia armeană a pus în ordine a zilei reformele din imperiul otoman.

De și nu putem face bunilor nostri vecini, bulgarilor, imputarea că vor să turbure liniștea în Peninsula Balcanică, am înregistrat totuși cu o deosebită plăcere vestea că guvernul nostru a dat și el sfaturile sale amicale guvernului bulgar.

România scie dintr-o dureroasă experiență că turburările din Peninsula Balcanică o fortăză fără voia ei să ia parte la desfășurarea evenimentelor, și noi suntem prea sinceri partizani ai păcii, de care stau legate toate interesele noastre, și în raporturi de prea bună amiciție cu imperiul otoman, pentru ca să nu ne mahnescă chiar bănușă că liniștea ar putea fi turburată.

Suntem convinși că bulgarii vor să se aprecieze amicală noastră atitudine. Am dat Bulgariei atâtea dovezi de adevărată simpatie, începând cu enormele sacrificii pe care le-am făcut în războiul de acum 18 ani și sfârșind cu înțeleptă neutralitate pe care am păstrat-o în timpul războiului Bulgariei cu Rumelia, atunci când se rupea în folosul Bulgariei statul-quo din Bal-

cani într-atât, în cât Serbia găsise de a sa datorie să provoace un război:

Noi am vădit cu plăcere unirea Rumeliei, provincie curat bulgară cu Bulgaria de Nord. Dorim neapărat și Bulgarilor din Macedonia progres cultural și viață națională culturală în lăuntrul imperiului otoman și suntem siguri că bulgarii pot în deplină libertate să-și desvôle viața națională în Macedonia sub domnia directă a Turciei, după cum și o pot desvolta și românii din Macedonia cari dacă sunt mai puțin numeroși decât Bulgarii, reprezintă însă un element important și puternic.

De altfel, firea însăși a populației Macedoniei, în care nici una dintre naționalități nu are majoritate, face evident — indiferent chiar de interesele păcii generale — că dominația directă a sultanului este condiția esențială a libertății și bunei sfări a fiecărei din naționalitățile conlocuitoare.

Noi, încă odată, suntem convinși despre bunele intențiuni ale vecinilor nostri și nu facem decât să îndeplinim o datorie când afirmăm, că România dorește înainte de toate liniștea și respectul tratatelor.

* * *

Mare surprindere face scirea din Serbia, că ambasadorul acesteia dela Paris, Garasanin a fost ales president al Scurpinei. Acesta a fost șapte ani prim-ministru în Serbia și a întreținut cu Austro-Ungaria totdeauna cele mai bune relațiuni. El a purtat greaua responsabilitate pentru păcatele lui Milan și pentru că s'a opus divorțului, a fost alungat cu rușine din postul său, predat răzbunării radicalilor și acuzat de „Contele de Tacova”, că ar fi omorât în temniță două surori. Garasanin este omul, care poate face, ca guvernul lui Novacovici să aibă o durată mai lungă. Reîntorcerea lui în patrie mai are și altă importanță. Impăcarea lui cu ex-regele e numai la aparență; dacă s'ar simți cumva vre-un nou amestec al lui Milan în afacerile statului sârbesc, atunci Garasanin nu și-ar fi părăsit postul său de ambasador. Din contră se știe, că regina Natalia va rămânea mai mult timp în Belgrad. Ea prețușce foarte mult pe Garasanin, care a suferit persecuțiuni, pentru că s'a opus divorțului. — Mare senzație a făcut agitațiunea celor condamnați în procesul Cebinac, cari au fost puși imediat pe picior liber.

* * *

Guvernul magiar se ocupă în prezent în deosebi cu compunerea listelor pentru alegerile electorale dietale. Unul dintre ziarele magiare se ocupă mult cu uneltirile prim-ministrului Bánffy, dicând despre el că în guvernarea lui se folosește mai mult de forță, fiindcă capacitate și așa nu are. Se plânge apoi foia magiară, din cauză că prevede ce va să se întâmple la nouele alegeri, deoarece scie bine, că Bánffy în tocmai așa are să procedă la efectuarea acelor precum procedea încă pe timpul când era comite suprem al comitatului Bistrița-Năsăud. Dice apoi mai departe că Bánffy scie bine amăgi pe contrarii sei, prin promisiuni. El nu face deosebire între magiari, sași sau români când e vorba de interesul lui propriu. Sufine, că el, adevărat Bánffy — a făcut pact cu sașii însă înainte de nouele alegeri are lipsă și de români. Politicianii din Viena și în deosebi ministrul de externe Goluchovsky lucră într-acolo ca naționalitățile să fie împăcate și acesta să se facă cu atât mai ușor pe cât prin împăcarea naționalităților și România ar fi satisfăcută.

Dice apoi că Bánffy va avea să ceară amnestia martirilor din Seghedin și Vaș să înțeleagă de sine că dacă martirii națiunii române vor fi eliberați atunci va trebui ca tot Bánffy să ceară și eliberarea contelui Klebelsberg precum și a lui Lepcsényi, fiindcă acestia sunt mai puțin vinovați.

Mai departe continuă foia magiară a documenta cum guvernul lucră în defavorul partidului opozițional prin aceea că lasă afară din listele de alegeri voturi de aleoposițiunei.

Prin astfel de mijloace dacă va continua guvernul magiar, parlamentul va ajunge acolo încât nu se va mai putea numi reprezentanța poporului.

Noutăți.

Români conșcii de drepturile lor. Reprezentanța politică a comunei Galșa (comit. Arad) a decis cu unanimitate, ca de adevărată limbă oficială a acestei comune să fie limba română! Onoare românilor din Galșa!

Foile patriotice sunt supărate din cauza acesta; ele cer cu insistență intervențiunea ministrului, căci altcum patria e în pericol.

Cu greu vor putea domni magiari documenta la mileniu, că statul magiar e stat național!

* * *

Prigoniri fără margini. Dilele trecute au fost citați la primăria orașenescă din loc, domni Liviu Albini și Ioan Moța. S'a luat interogator cu denșii în cestiunea colectei făcute în scopul ridicării unui monument pentru Avram Iancu. Nu mult după interogator s'a adus și sentința, conform căreia dl Liviu Albini este condamnat la 5 zile închisore, ér dl Ioan Moța la 3 zile închisore precum și la suportarea cheltuelilor de întreținere în închisore. Pe lângă acesta mai sunt îndatorați a depune și banii colectați în suma de 3780 fl. 63 cr., și 330 lei și 50 bani. Osândiții au înaintat recurs contra sentinței.

* * *

Cutremur de pământ. După-cum anunță o depeșă din Petropolea, în orașele Astrachan, Usun-Adan, Crasnowodek și Aschabad s'a simțit un cutremur mare de pământ. În Aschabad și Crasnowek s'au dărmăat mai multe case, așa încât ați o mulțime mare de locuitori sunt adăpostiți sub ceriul liber.

* * *

Nou comite suprem. Pentru comitatul Bács-Bodrog va fi denumit comite suprem Dr. Stefan Vojnits.

* * *

Gendarmi împușcați. Din Ozora (comit. Torontal primim scirea, că feciorii lui Avram Liffa, au împușcat pe un conducător de post de gendarmi numit Szász Iános și pe gendarmul Galbara. De sigur, că nu fără motiv!

* * *

Venitul unui portar. În Brusela a murit portarul primăriei, care avea chie-marea de a călăuzi pe vizitatori și de a le arăta lucrurile mai însemnate din localul primăriei. Venitul lui este socotit la 25-000 franci pe an. Pentru ocuparea acestui post, devenit vacant au concurat între alții 33 advocați, 21 ingineri, 3 chimiști, 1 astronom și 1 diarist.

* * *

Foc mare în palatul unui ambasador german. După cum se vestese din Londra, în palatul ambasadorului german de acolo a izbucnit un foc mare. O parte a padimentului a ars cu desăvârșire. Paguba este foarte mare.

* * *

Rasă bună. O foie spaniolă spune cu multă mândrie, că în America locuiesc o păreche căsătorită, cu numele Berniter care în timp de 40 ani dela cununie a sporit populațiunea Spaniei cu 32 copii. Dintre acestia 26 sunt în viață, anume 20 bărbați și 6 femei. Acestia căsătorindu-se, unul dintre ei are 11 copii, altul 8, al treilea 7 etc. Dacă familia Berniter ar voi să se înmulțească la un prânz cinstit, ar trebui să taie cel puțin 4 viței.

* * *

Haz. Cât de mult mă bucur, gândindu-mă că se apropie vara și prin urmare băile și vilegiaturele.

De ce? Te duci unde-va?

Eu nu... dar creditorii mei!

Correspondențe particulare ale „Telegrafului Român”.

Valea Hațegului la 29 Iunie 1895.

Onorabilă redacțiune!

În numărul 62 apărut la 3/15 Iunie în necs cu numărul 44 a. c. al ziarului „Telegraful Român”, am cettit unele corespondențe particulare de prin comunele tractului Hațeg la 12 Maiu v. a. a. de „Fabrițiu”.

Constataz din capul locului că de parte este și va fi intențiunea mea de a vătămă persoana cuiva și cu atât mai mult vre-o societate (corporațiune, sinod) însă ca om devotat cu trup și suflet tagmei preoțesci, și în interesul pur al adevărului voiu a constata că acele corespondențe ating în mod cât se poate de simțitoriu tristul concludus adus de sinodul nostru protopresbiteral al tractului Hațeg de a se cere dela Preaveneratul sinod archidiece-san că „parochiile vacante (biserice-cile) din tractul menționat să se întregescă cu indiviți cu mai puțină cua-lificațiune decât cea normală”, și cu el deodată se atinge și vața membri-lor acelu sinod protopresbiteral din care și subscrisul fac parte, deși cu părere de rău împedecat în mod ne-așteptat nu am putut lua parte activă la acel sinod (ședințe) unde mi-ași fi dat totă silința spre a combate un astfel de concludus, carele așa cred că e unic în felul său în întreaga noastră archidieceasă, dându-se acestui tract atestat de paupertate intelectuală, și pu-nându-se la cumpenă gradul de cul-tură al acestui tract protopresbite-ral înaintea lumii civilizate.

Așa dară spre clarificarea publi-cului cetitoriu, precum și în interesul cauzei noastre bisericesci, și spre sal-varea onorei mele la care, țin mult, voiu a aminti că pe când toate po-porele se năzuesc din răspuțeri care de care a face pași mai mari și mai gigantici spre cultivare și luminare, tot asemenea și poporul nostru com-parându-se trecutul cu prezentul în adevăr au făcut, și face frumoșe pro-grese spre cultivare și luminare, ba chiar și în arta musicală.

Dorul (simțul) de cultivare și lu-minare zace în născuta fiecăru om după-cum dice sf. scriptură că „omul este făcut după chipul și asemănarea lui Dzeu”, așa dară ca omul să potă corăspunde acelei asemănări numai prin cultivare și luminare are deci dato-riința sfântă în zecită și în sutită spre a se cultiva și lumina, apoi dacă fie-care individ este îndatorat, și chiar deobligat ase cultiva și lumina, cu atât mai mult în sutita, și în miita datorința au corporațiunile noastre bi-sericesci spre acesta. Binele, progre-sarea, ori regresarea unei societăți sau corporațiuni depinde mult dela con-ducătoriul său.

Așa și sinodul nostru protopres-biteral.

Tractul nostru al Hațegului ca să nu dică că e cel dintăiu, dară sigur al doilea atât în privința estensiunei cât și a mărimii din întreaga noastră archidieceasă, dar fie-mi permis a dice că este singur carele înapoază în pri-vința culturai, dovadă destul de clară mai sus menționatul concludus al sino-dului nostru protopresbiteral anul cu-rinte

Acesta se vede că nu are devisa, și nu-i zace la inimă cultivarea și lu-minarea clerului și poporului din acest tract protopresbiteral, și deși dispune acest tract de un număr însemnat de preoți moraliști, totuși apare că nu e mulțumit și îndestulit, ci voesece, și doreșce cu trup și suflet a duce pre-oțiunea noastră cu timp la tristul grad de cultură al preoților de pia memo-rie înaintea de acesta cu 5 decenii in-tenționând de a face preoți și de aceia cărora le lipsesce pregătirile de lipsa recerată de legile noastre bisericesci și de timpul în care trăim.

Altcum nu dubitez nici un mo-

silvane" din 11 Ianuarie 1894 Nr. 598 din 1 Novembre 1894 Nr. 430 din 6 Decembre 1894 Nr. 439 și din 6 Ianuarie 1895 Nr. 37.

4. Disertațiuni cari au a se prezenta directorului în scris cu opt zile înainte de adunarea generală.

5. Raportul comitetului despărțământului despre activitatea sa în decursul anului: și raportul casarului.

6. Staverirea listei membrilor Asociațiunei din acest despărțământ.

7. Designarea locului pentru prosima adunare generală.

8. Propuneri din partea membrilor.

9. Esmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.

10. Inchiderea adunării prin directorul.

Intrunire socială.

Sighișoara, 7/19 Iunie 1895.

Din ședința comitetului despărțământului al XXX (:Sighișoara:) al Asociațiunei transilvane pentru literatură și cultura poporului român ținută la anul luna și ziua sus memorată.

Director :

D. Moldovan,
protopop.

Notariu :

Zacharie Ganea,
paroch.

Nr. 115—1805

[92] 2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc dela scôla noastră confesională din comuna Nucșoara în protopresbiteratul Hațegului, prin această se scrie concurs cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în diarul nostru „Telegraful Roman“.

Emolumentele împreunate cu acest post învățătoresc sunt: 260 fl. v. a. încasânți prin repartițiune dela popor

și cuartir liber cu lemnele necesare, în sumă de 40 fl.

Doritorii de a reflecta la această stațiune au a-și aterne suplicile concursuale în termenul indicat — la subscrisul oficiu protopresbiteral. În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Hațegului

Petroșeni în 20 Februarie 1895.

Avram Stanca,
adm. prot.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.25	7.—
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.29	5.23	3.37
1.33	5.48	—	11.33	12.48	P. Ladány	↑	12.05	3.46	1.19
3.42	7.08	—	1.48	2.12	Oradea-mare	↑	—	2.26	11.04
3.58	7.15	—	2.06	2.20	Oradea-mare	↓	—	2.19	10.44
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.26	9.30
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Bratca	↑	—	—	9.10
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.32
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.54
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	2.55	—	6.54
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	↑	2.—	11.01	6.14
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.45
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Ghiriș	↑	—	—	5.18
10.12	12.50	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	9.24	3.53
10.40	1.25	—	11.25	7.50	Ujóra	↑	—	8.54	3.06
10.59	1.43	—	11.54	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.48
11.07	1.52	—	12.04	—	Aind	↑	—	—	2.40
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Teiuș	↑	—	8.23	2.11
11.48	2.40	—	1.—	8.33	Crăciunel	↑	—	8.06	1.45
12.25	—	—	1.40	8.38	Blaș	↑	—	7.59	1.10
12.52	—	—	2.17	—	Micăsasa	↑	—	—	12.39
1.06	—	—	2.35	9.09	Copșa-mică	↑	—	7.30	12.24
1.37	—	—	3.14	—	Mediaș	↑	—	—	11.48
1.52	—	—	3.34	9.42	Elisabetopole	↑	—	6.56	11.29
2.13	—	—	3.49	9.44	Sighișoara	↑	—	6.54	11.14
2.32	—	—	4.11	9.59	Hașfalău	↑	—	6.41	10.55
3.04	—	—	4.48	10.22	Homorod	↑	—	6.20	10.21
3.40	—	—	5.27	10.51	Ágostonfalva	↑	—	5.53	9.42
4.03	—	—	6.10	11.12	Apața	↑	—	5.33	9.13
5.34	—	—	7.50	12.26	Feldioara	↑	—	4.27	7.45
6.12	—	—	8.30	12.58	Brașov	↑	—	3.53	7.02
6.41	—	—	9.03	1.15	Timiș	↑	—	3.37	6.36
7.16	—	—	9.38	1.34	Predeal	↑	—	3.16	5.58
8.—	Tren acceler.	—	10.25	2.09	București	↑	—	2.45	5.08
—	11.—	—	—	2.19	—	—	—	7.01	2.18
—	12.26	—	—	3.01	—	—	—	6.—	1.42
—	1.11	—	—	3.31	—	—	—	5.11	1.12
—	8.30	—	—	9.30	—	—	—	8.35	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10.—	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10
—	3.10	10.56	3.49	1.05	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.53
—	9.10	3.55	6.52	6.10	Arad	↑	11.20	8.18	9.40
—	—	—	—	—	Glogovaț	↑	10.50	8.08	8.55
—	2.30	4.30	7.02	6.35	Györök	↑	10.38	—	8.43
—	2.44	4.42	—	6.46	Pauliș	↑	10.15	—	8.19
—	3.14	5.04	—	7.06	Radna-Lipova	↑	10.02	—	8.06
—	3.31	5.15	—	7.17	Conop	↑	9.49	7.28	7.53
—	3.58	5.33	7.47	7.34	Bêrzava	↑	9.19	—	7.22
—	4.30	5.57	—	7.57	Soborșin	↑	9.02	—	7.05
—	4.50	6.13	—	8.13	Zam	↑	8.20	6.34	6.23
—	5.40	6.58	8.48	8.53	Gurasada	↑	7.45	6.08	5.46
—	—	7.52	—	9.13	Ilia	↑	7.18	—	5.16
—	—	8.08	9.31	10.04	Branicica	↑	7.08	5.45	5.05
—	—	8.26	—	10.22	Deva	↑	6.44	—	4.39
—	—	8.52	9.57	10.48	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.19	4.14
—	—	9.06	10.08	11.02	Orăștia	↑	6.05	5.07	3.57
—	—	9.52	10.37	11.43	Șibot	↑	5.09	4.39	3.17
—	—	10.16	—	12.06	Vințul de jos	↑	4.44	—	2.54
—	—	10.40	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.22	—	2.31
—	—	10.54	11.17	12.44	Teiuș	↑	4.04	3.59	2.13
—	—	11.30	11.40	1.20	—	—	3.19	3.36	1.35

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.35	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
Vineri	8.30	2.30	7.25	10.25	Budapesta	↑	6.30	10.10	2.10
6.39	5.31	8.02	5.49	—	Timișoara	↑	9.25	—	9.01
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	↑	8.09	7.14	8.55
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herculane	↑	5.15	4.15	—
11.05	—	12.30	1.09	—	Verciorova	↑	2.37	—	4.40
11.45	—	1.20	2.39	—	Bacurești	↑	12.50	—	3.40
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	11.25	—	7.—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
—	2.25	8.10	3.11	8.59	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31
—	3.14	8.51	3.52	9.40	Ludoș	↑	7.03	1.58	7.43
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.50
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04
—	7.19	12.21	7.19	—	—	—	—	7.49	3.25

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș									
Tren de povară	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	4.45	2.20	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34	12.35	6.20
—	5.18	2.50	12.—	7.41	Șeica mare	↑	9.08	12.11	6.01
—	6.02	3.27	12.37	8.21	Lămeș	↑	8.37	11.32	5.34
—	6.35	3.57	1.03	8.50	Oena	↑	8.11	11.01	5.12
—	7.01	4.19	1.25	9.15	Sibiiu	↑	7.44	10.30	4.49
—	—	4.36	1.46	—	—	—	7.28	8.33	—
—	—	4.48	1.58	—	Selimber	↑	7.16	8.20	—
—	—	5.04	2.14	—	Vestem	↑	7.01	8.03	—
—	—	5.26	2.36	—	Tălmăciu	↑	6.42	7.42	—
—	—	5.42	2.52	—	Șeșeșul sup.	↑	6.21	7.14	—
—	—	6.16	3.31	—	Avrig	↑	6.02	6.54	—
—	—	6.41	3.55	—	Porumbacul int.	↑	5.25	6.15	—
—	—	7.07	4.23	—	Cărtășoara	↑	5.01	5.43	—
—	—	7.25	4.43	—	Arpasul inf.	↑	4.52	5.37	—
—	—	7.45	5.06	—	Viștea inf.	↑	4.24	5.07	—
—	—	7.55	5.17	—	Boșimbav	↑	4.14	4.54	—
—	—	8.15	5.39	—	Sămbă a inf.	↑	3.58	4.37	—
—	—	8.42	6.08	—	Făgăraș	↑	3.28	4.05	—

Arad — Timișoara									
—	6.20	11.30	5.—	—	Arad	↑	10.43	3.44	10.55
—	7.08	12.47	6.14	—	Vinga	↑	9.42	2.40	10.11
—	8.01	2.05	7.39	—	Timișoara	↑	8.20	1.12	9.10

Simeria (Piski) — Petroșeni — Lupeni									
11.—	6.10	11.27	4.20 <td>—</td> <th>Simeria</th> <th>↑</th> <th>4.25</th> <th>10.33</th> <th>8.47</th>	—	Simeria	↑	4.25	10.33	8.47
12.48	7.31	12.48	6.03	—	Hațeg	↑	2.58	9.05	7.34
4.30	9.55	3.40	9.05	—	Petroșeni	↑	12.—	6.10	5.25
5.15	10.20	4.05	—	—	Vulcan	↑	8.38	—	4.54
6.20	11.32	5.10	—	—	Lupeni	↑	7.40	—	3.56
6.40	11.55	5.30	—	—	—	—	7.15	—	3.21

Sighișoara — Odorheiu									
—	—	3.22	11.08 <td>—</td> <th>Sighișoara</th> <th>↑</th> <th>9.51</th> <th>5.32</th> <td>—</td>	—	Sighișoara	↑	9.51	5.32	—
—	—	6.20	1.59	—	Odorheiu	↑	7.15	—	—

Nota: Orelle însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă orelle de noapte.